

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Quæstio 3. An probabile sit non requiri Intentionem internam, ut satisfiat
præcepto recitandi Horas canonicas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

100 *Part 3. tract. 1. De probabilitate Opinionum*
& Turrianus nimis audacter se gerunt in censu-
randis Doctorum virorum opinionibus... Op-
ponitque, Texedæ iudicium gravissimum M.
Serra 2.2.q.69.a.1.dub. 1. Ego, inquit, absolute
hanc sententiam ob auctoritatem authorum ci-
tatorum, & argumenta facta, probabilem esse
iudico, Eandemque recentius Franc. Bonæ Spei
admittit communioem esse Theologorum doc-
trinam de iustitia d.4.dub.3.n. 57.

Quæres porro, An hæc sententia quam Autho-
res omnino probabilem agnoscunt, de Reo ne-
gante crimen capitale semiplenè probatum, in-
telligi debeat de solo periculo vitæ, an etiam de
quovis damno gravi, ut est exilium, triremes,
gravis iactura bonorum, aut famæ?

Respondeo, etiam in his casibus probabilem
censeri à Navarra l.2. de restit. cap.4.n.137.re-
ferente etiam pro eadem Panormitanum, Syl-
vestrum, Angelum, Armillam &c. Illamque do-
cet Em. Rodriguez in Summa, ac probabilem
afferit Suarez, Sa, Lessius, Vega, & plures alij.
Non ita tamen ut aliquis horum existimet lic-
tum esse mediante mendacio crimen contegere.
Præmissis non obstantibus, arbitror doctrinam
illam haud temerè tradendam populo ob in-
commoda inde alioquin facile secutura.

QUÆSTIO III.

*An probabile sit non requiri attentionem internam,
ut satisfiat præcepto recitandi Horas canonicas?*

Probabilitatem huic sententiæ conciliare ni-
titur auctoritas Doctorum, qui censent at-
tentionem internam non spectare ad substantiam
tiam

tiam Horarum ab Ecclesia præceptam : modò non exerceatur aliud opus externum quod per se excludat omnem attentionem internam. Non negant tamen intervenire peccatum veniale, aut etiam mortale si adsit gravis irreverentia, aut contemptus officij divini. Ita docet S. Antoninus p. 3. Tit. 13. cap. 4. §. 7. citans etiam Hostiensem, & Umbertum. Item Sylvester in Summa v. Horæ. q. 11. n. 13. Angelus verb. Horæ. n. 27. Euagatio, inquit, quæ est advertentis, & solum secundum actum interiorem, licet sit temeraria & gravis, non tamen est mortale, nisi propter contemptum. Durandus in 4. d. 15. q. 12. n. 6. Valerius in Differ. utriusque fore V. Horæ. differ. 1. ubi pro se citat plurimos. De hac quæstione agens Herinx tract. de Relig. d. 2. q. 4. n. 40. & referens non suam sed aliorum sententiam, Censeo, inquit, valdè probabile ab Ecclesia non præcipi attentionem internam, sed solum externam. Denique Leander à SS. Sacramento tom. 2. de Sacram. tract. 6. d. 13. q. 13. citans insuper pro eadem Joan. Medinam, Archidiaconum, Egidium, Dianam : Sine metu, inquit, probabilem esse affirmo cum Lessio, Henriquez, Victorello, Layman.

Verùm etsi hæc sententia spectatâ forte solâ autoritate probabilis alicui videri possit, & idonea ut scrupulosis subveniat, qui facile imaginantur se in recitatione Horarum nullam habuisse attentionem : existimo tamen spectatâ ratione illam non subsistere. Negari enim non potest quin Ecclesia divinum Officium præcipiat prout est oratio sive precatio, non ut est sola verborum recitatio sine ulla mentis ad Deum elevatione. Atqui oratio necessariò involuit aliquam mentis applicationem, vel ad sensum verborum,

102 Pars 3. tract. 1. De probabilitate Opinionum
borum, vel ad eum cui oratio persoluitur; ne-
mo enim dicet illum orare Deum, qui solâ voce
recitans psalmos Davidicos curat sibi prælegi
aliquam historiam, ad quam totam mentis at-
tentionem convertit, Ergo qui magnâ parte Of-
ficij divini sponte caret omni prorsus attentione
internâ, non persoluit orationem quam præ-
cipit Ecclesia, adeoque etiam inde reus est gra-
vis peccati, propter officium divinum non debi-
tè persolutum.

QUÆSTIO IV.

*An probabiliter licitum sit in animo desiderare, aut
à Deo postulare mortem, aut morbum alterius. si
damna ab illo iniquè inferenda non possint aliter
evitari?*

Respondeo, non paucos esse qui eam doctri-
nam admittunt, modò hæc duo accedant;
primò ut illud desiderium non oriatur ex affectu
inimicitia, quo alteri optetur malum ut ipsi ma-
lum est, sed tantum ex desiderio propriae & alie-
næ incolumitatis, aut utilitatis ab alio iniquè
impediendæ, sine alia cooperatione externa. Se-
cundò, ut damnum avertendum tanti sit mo-
menti, ut possit cum alterius morte æquiparari.
Et hæc sententiam docet Sotus de just. lib. 5.
quæst. 12 Petrus Hurtado in 2. 2. tom. 2. de char.
disp. 153. sect. 4. item Joan. de la Cruz in direct.
part. 1. de homicidio dub. 3. Zanardus, Conra-
dus, Cajetanus, & ipse D. Thomas 2. 2. quæst. 76.
art. 1. corp. sic loquitur: *Si autem aliquis imperet
vel optet malum alterius sub ratione boni, sic est licitum,
nec erit maledictio per se loquendo.... Contingit
autem*